

SZEGEDI TÖRVÉNYSZÉK

ELNÖKHELYETTESE

6720 Szeged, Széchenyi tér 4.
t. 62/795-070
e. elnokhelyettes_szt@birosag.hu
www.szegeditorvenyszek.birosag.hu

2023.EI.IV.H.7/8.

ANTAL BÉLA

részére

E-mail: kmt+request-21844-fee511af@kimittud.org

Tisztelt Antal Béla!

A Szegedi Törvényszékre 2023. február 14. napján érkezett, a Btk. 227. § (1) bekezdésébe ütköző és a) pont szerint minősülő becsületsértés vétsége tárgyában folyamatban volt büntetőeljárások vonatkozásában előterjesztett közérdekű adat megismerése iránti megkeresése kapcsán az alábbiakról tájékoztatom.

Az adatminősítés körében az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 3. § 5. pontja alapján **közérdekű adat** az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat.

Az Infotv. 3. § 6. pontja szerint **közérdekből nyilvános adat** a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli.

Az Infotv. 26. § (1) bekezdése alapján az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó személynek vagy szervnek lehetővé kell tennie, hogy **a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot** – az e törvényben meghatározott kivételekkel – erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse. Fentiek értelmében a bíróságokat a kezelésükben lévő közérdekű és közérdekből nyilvános adatok vonatkozásában terheli adatszolgáltatási kötelezettség.

Az Alkotmánybíróság a 13/2019. (IV. 8.) AB határozatában kifejtette, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog (összefoglaló néven: az **információszabadság**) az informáltsághoz való jogot, az információk megszerzésének szabadságát és állami elismerését, továbbá biztosítását jelenti, ami azért lényeges, mert az információkhoz való hozzáférhetőség, az információk szabad áramlása különösen a közhatalom és az állam szervei tevékenységének átláthatósága körében alapvető jelentőségű.

Az információszabadság és az azon alapuló alapjogi jogviszony tartalma kötelezettséget teremt a közfeladatot ellátó szervek és személyek számára, hogy bizonyos, a közfeladataikkal összefüggésbe hozható, illetve azt jellemző adatokat proaktív módon nyilvánosságra hozzanak, vagy igény esetén hozzáférhetővé tegyenek. Másrészt pedig a közösség minden tagját megilleti a jog ezen adatok megismerésére és terjesztésére.

Az Alkotmánybíróság a 13/2019. (IV. 8.) AB határozatában megállapította, hogy *„a nyilvános adatok körét – az információszabadság tárgyát – illetően szükséges kiemelni, hogy az Alaptörvény értelmében **az adatnyilvánosság a közérdekű adatokra vonatkozik**, de az Alaptörvény – a 39. cikk (2) bekezdését kivéve – nem határozza meg, hogy mely adatok tartoznak ebbe a körbe. Ezért az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésének alkotmányos rendeltetésével, valamint a demokratikus társadalomban betöltött funkciójával összhangban, az Infotv. vonatkozó rendelkezései alapulvételével szokásos az érintett adatkört behatárolni.”*

Ebből következően tehát – mivel a közérdekű adatok körét az Infotv. nem határozza meg taxatív – egy-egy információ közérdekű adatként való minősítése során az információszabadság alkotmányos funkciójára kell figyelemmel lenni.

A 8/2016. (IV. 6.) AB határozat szerint *„az információszabadság alkotmányos funkciója az állam demokratikus működésének a garantálása. A közhatalom-gyakorlás nyilvánossága, illetve szélesebb értelemben véve a közügyek átláthatósága kétségkívül előfeltétele más alapjogok (véleménynyilvánítás, közösségi döntéshozatalban való részvétel) gyakorlásának, illetve a hatékony állami működés egyik biztosítékának is tekinthető.*

Figyelemmel kell azonban lenni arra is, hogy az Infotv. 3. § 5. pontja a közérdekű adat meghatározásánál egyértelműen összekapcsolja a közfeladatot ellátó szerv kezelésében lévő és egyben a tevékenységére vonatkozó, illetve a közfeladat ellátásával összefüggésben keletkezett adatok körét, így tehát e feltételeknek eleve együttesen kell érvényesülniük ahhoz, hogy azok – már amennyiben az információszabadság alkotmányos funkciója (az Infotv. célja) szempontjából relevánsak – közérdekű adatok legyenek.

Az Alkotmánybíróság 13/2019. (IV. 8.) AB határozatában kifejtett elvi megállapítása szerint *„a **bírói ítékezés, mint közfeladat**, a szolgáltató állami funkció gyakorlása, jelentős mértékben foglalkoztatja az embereket, érinti a polgárok jólétét vagy a közösségi életét. Ezért ebben a körben az egyes bírósági szinteken, vagy egy-egy bíróságon folyó ítélező munkát, emellett a bírói igazságszolgáltatás működését egészében jellemző adatok értelemszerűen közérdekűnek minősülnek.*

Az Alkotmánybíróság 13/2019. (IV. 8.) AB határozat [59] és [60] bekezdése értelmében azonban az adatigénylés alanya nem kötelezhető arra, hogy *„a rögzítetteken kívül új adatokat szerezzen be, gyűjtsön, vagy **az általa egyébként kezelt adatok összevetése útján új, minőségileg más adatot** (statisztikát, kimutatást), esetleg az adatokat magyarázó anyagokat állítson elő, vagy az adatokból következtetéseket vonjon le”,* mivel *„az adatkezelő **kizárólag a létező, bármilyen módon rögzített és ténylegesen a kezelésében lévő közérdekű / közérdekből nyilvános adato(ka)t köteles kiadni.** Adat-előállítási kötelezettség azonban nem következik az Alaptörvényből.”*

Amennyiben viszont *„az adatigénylés létező és kezelt (rögzített) adatok kigyűjtésére, meghatározott szempont szerinti kiválogatására és pl. táblázatba rendezésére vonatkozik, a kérelem alapvetően nem tagadható meg. A kérelmet a rögzítés formájától és attól függetlenül, hogy az adatot esetleg az adatkezelő nyilvántartásainak és/vagy az adatkezelő által tárolt iratoknak az áttekintése útján kell kikeresni, főszabály szerint teljesíteni kell.”*

„A közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozása” az AB határozat szerint **„akkor fogadható el alkotmányosan indokoltnak, ha azt más alapjog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érdek védelme kényszerítően indokolja, illetve elkerülhetetlenül szükségessé teszi.”**

Az állami szervek zavartalan működésének, a feladat-ellátás feltételeinek a biztosítása ilyen alkotmányos érték lehet, de csak végső - szélsőséges - esetben, aminek körében nem *„önmagában a kérelemmel érintett, átvizsgálendő dokumentumok száma vagy terjedelme a döntő szempont: a munkateher nagysága alapvetően a dokumentumok átvizsgálásának jellegétől, a vizsgálat részletességétől függ.”*

Egy közérdekű adatigénylés elintézése az érkeztetésétől kezdve a szignáláson, az adatok kigyűjtésén, a válasz érdemi kidolgozásán, annak jóváhagyásán át a kiadásig valamennyi részfolyamatban különböző személyek munkáját igényli. Az adott beadvány elintézésénél csak a törvényi/jogszabályi határidők betartása a szempont, a felemészített munkaórák száma főszabály szerint nem, csak a közfeladatot ellátó szerv alaptervékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevétele esetén bír jelentőséggel.

Az információszabadság alkotmányos funkciója az állam demokratikus működésének a garantálása. Amennyiben az információ létezik, közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatnak minősül és az adatigénylés alanya azt kezeli (gyűjti, felveszi, rögzíti, rendszerezi, tárolja), továbbá az adat azonnal elérhető, „készen és rendelkezésre áll”, úgy az adatközlés kötelezettsége fennáll és nem is vitatott.

A bíróság, mint közfeladatot ellátó szerv csak akkor tud adatigénylést teljesíteni, ha az igényelt adatok a rendelkezésére állnak, ha a bíróság ezeket az adatokat kezeli.

A közérdekű adat megismerése iránti igény teljesítése a fennálló bírósági gyakorlatra is tekintettel az adat meglétét feltételezi, erre irányuló kötelelem (az igénylő és az adatot kezelő közötti szerződés) hiányában nem köteles az adatkezelő az igény teljesítése érdekében maga előállítani a kért adatokat, a megismerhetőséget kizárólag a kezelésében lévő adatok tekintetében kell a törvényi szabályai szerint biztosítani.

A Szegedi Törvényszékhez előterjesztett **kérelmében igényelt adatok a bírósági lajstromprogramból egyszerű kereséssel nem szűrhetők le**, azokat a kért formában és gyűjtés szerint a bíróságok nem kezelik. Ennek következtében legfeljebb csak széleskörű, több teljes évet érintő akta- illetve ügyvizsgálat – azaz egyedi kigyűjtés útján lehetne választ adni a kérdésekre, **melyhez a szükséges munkaórák száma kizárólag csak a bíróság alaptervékenységének ellátásához szükséges, aránytalan, irreális mértékű igénybevételel teljesíthető.** A fentiekben hivatkozott alkotmánybírósági határozatok alapján viszont **a bíróságot ilyen adat-előállítási kötelezettség nem terheli.**

Figyelemmel arra, hogy az adatigénylésében kiadni kért adatok nem állnak a bíróság rendelkezésére, továbbá nem tartoznak az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program kötelező adatszolgáltatásairól szóló 388/2017. (XII. 13.) Korm. rendelet szerinti statisztikai adatok körébe sem, a fent kifejtettek alapján **a közérdekű adat megismerése iránti igény teljesítését megtagadom.**

Tájékoztatam, hogy az Infotv. 31. § (1) – (3) bekezdésében foglaltak alapján a közérdekű adat megismerésére vonatkozó igény elutasításának közlésétől számított harminc napon belül a bírósággal szemben pert indíthat a bíróság székhelye szerint illetékes törvényszék székhelyén működő járásbíróságnál.

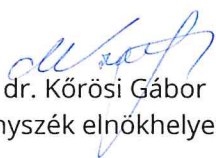
Tájékoztatom továbbá, hogy az Infotv. 52. § (1) bekezdése szerint az igénye elutasítása miatt a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságnál is bejelentéssel élhet és vizsgálatot kezdeményezhet arra hivatkozással, hogy a közérdekű adatok vagy a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez fűződő jogok gyakorlásával kapcsolatban jogsérelem következett be, vagy annak közvetlen veszélye fennáll.

Kérem tájékoztatásom szíves tudomásul vételét.

S z e g e d, 2023. március hó 20. napján

Tisztelettel:

dr. Kőrösi Gábor
a törvényszék elnökhelyettese